

СЪЮЗ НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ЦЕНТРАЛЕН СЪВЕТ

1000 София, ул. „Пиротска“ № 7

тел./факс: 0359-2987-83-90

e-mail: sub@subbg

ДО
КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Учр. № 1 / 18.01.2010 г.

*Да се
реши
за
19.1.2010*

СТ А Н О В И Щ Е

НА СЪЮЗА НА ЮРИСТИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ПО КОНСТИТУЦИОННО ДЕЛО № 16 ОТ 2009 Г.

УВАЖАЕМИ КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

С определение от 22 декември 2009 г. Съюзът на юристите в България (СЮБ) е конституиран като заинтересована страна по конституционно дело № 16 от 2009 г., образувано по искане на президента на Република България за установяване на противоконституционност на § 12 от Закона за изменение и допълнение на Закона за данък добавена стойност, приет на 25.11.2009 година (обн. ДВ 95 от 2009 г.).

Съюзът на юристите в България изразява следното становище:

По същество се касае за отмяната на чл. 44, ал. I, т.5 от Закона за данък добавена стойност (ЗДДС), при което процесуалното представителство за упражняване правото на защита на физически лица се изважда от категорията на т.нар. освободени доставки по смисъла на същия закон и ще подлежи на облагане с ДДС.

Приетата отмяна на посочената законова норма има отрицателен ефект в различни посоки от обществения живот на държавата, а и противоречи на важни и основополагащи конституционни принципи и норми, залегнали в основния закон.

В противоречие с Конституцията упражняването на адвокатската професия - респективно процесуалното представителство, изцяло ще се приравни на търговска услуга, облагана с ДДС, като ще загуби отличителния си правозащитен характер. Упражняването на адвокатската професия обаче е конституционна дейност – изрично уредена в чл. 134 от Конституцията, и процесуалното представителство на физическите лица за упражняване правото им на защита е съществен белег на професията, отличаващ я от правните услуги.

По същество с направената в закона промяна се поставя едно фискално препятствие за достъпа до правосъдие. Данъкът ще се начислява върху адвокатските хонорари, ще се дължи от клиентите и ще утежнява и ограничава като социално-икономическото им положение, така и техния достъп до правосъдие. Това ще ги поставя в неравнопоставено положение, според имущественото им състояние в нарушение на изричната разпоредба на чл. 6, ал. II от Конституцията.

От друга страна облагането с данък на процесуалното представителство на физическите лица затруднява и пречи за ефикасна защита на техните законни права и интереси. Това пък води до нарушаване и противоречие с чл. 56 от Конституцията, който изрично прокламира правото на защита на „всеки гражданин” при необходимост.

Специално внимание следва да се обърне и на обстоятелството, че практически с отмяната на чл. 44, ал. I, т. 5 от ЗДДС се въвежда нов данък, който гражданите ще дължат независимо от техните доходи и имущество. Неговият размер ще се обуславя единствено от размера на дължимия адвокатски хонорар. А това противоречи на изричната разпоредба на чл. 60 от Конституцията.

Направената законова промяна същевременно обуславя и въвежда различен данъчен режим като за гражданите, така и за самите адвокати. Според това дали са регистрирани по ЗДДС те ще упражняват една и съща дейност – процесуално представителство и защита на физическите лица, при различен данъчен режим според имущественото си състояние. Така конституционната дейност на адвокатите за защита законните права и интереси на гражданите ще е обусловена и ще зависи от различния данъчен режим както за гражданите, така и за самите адвокати. Като последица от това конкуренцията при избора на адвокат за упражняване правото на защита ще се премести на плоскостта регистриран ли е по ДДС адвокатът или не, а не на основата на гласувано и оказано доверие, какъвто по същество е договорът клиент – адвокат (с оглед на личността). Доверието между клиент и адвокат ще бъде изместено и погълнато от фискални съображения при избора на защитник.

Ето защо с оглед на гореизложеното смятаме искането от президента на Републиката за установяване на противоконституционността на §. 12 от Закона за изменение и допълнение на ЗДДС за основателно.

ЗА ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Д. ГОЧЕВ)